

DE STILLE WATEREN EN DE MACHTIGE RIVIER

Lezen:

Jesaja 8:5-10 (Statenvertaling)

Inleiding

In dit gedeelte spreekt de HEERE opnieuw tot Jesaja. Dat woord komt in een gespannen politieke situatie. Juda wordt bedreigd door vijanden, en het volk zoekt zekerheid in wat zichtbaar en indrukwekkend is. De HEERE wijst echter op iets wat zij verachten: de wateren van Siloah, die zachtjes gaan.

Daartegenover staat de rivier die de HEERE over het land zal laten komen: de koning van Assyrië met zijn legermacht. Wat klein en onbeduidend lijkt, blijkt verbonden te zijn met Gods genadige leiding. Wat groot en machtig lijkt, wordt door God gebruikt als een oordeel. Tegelijk eindigt het gedeelte niet in wanhoop. De vijanden kunnen plannen maken, maar hun raad zal niet standhouden, want God is met Zijn volk.

Deze woorden spreken ook tot ons. Wij leven eveneens in een wereld waarin kracht, snelheid en zichtbare invloed hoog worden aangeslagen. De stille weg van gehoorzaamheid lijkt vaak weinig op te leveren. Jesaja 8 roept ons op om opnieuw te leren kijken: niet naar wat indrukwekkend is, maar naar de HEERE, Die regeert en Zijn beloften waarmaakt.

Bijbelstudie

De HEERE spreekt “nog verder” tot Jesaja. Dat woord verbindt dit gedeelte met wat eraan voorafgaat. De profeet ontvangt niet slechts één afzonderlijke boodschap, maar wordt steeds opnieuw door God onderwezen. Dat is belangrijk. Gods spreken komt niet altijd in één keer tot ons. Hij herhaalt, verdiept en verduidelijkt Zijn boodschap. Ook wanneer de omstandigheden verwarrend zijn, laat Hij Zijn volk niet zonder richting.

In vers 6 noemt de HEERE de wateren van Siloah. Siloah was een waterbron of waterloop bij Jeruzalem. Het water stroomde rustig en zacht. Het beeld wijst op iets kleins, maar ook op iets dat leven geeft en bescherming biedt. De wateren zijn niet spectaculair. Er is geen geweld en geen lawaai. Juist daarom veracht het volk ze. Wat de HEERE geeft, vinden zij blijkbaar te gering.

Dat verachten blijkt verbonden te zijn met vreugde over Rezin en de zoon van Remalia. Daarmee worden de machthebbers van Syrië en het noordelijke rijk aangeduid. Het volk lijkt zijn

vertrouwen te stellen in politieke kracht en bondgenootschappen. Men ziet meer in de invloed van koningen dan in de stille leiding van de HEERE. De vraag is niet alleen waarop iemand vertrouwt, maar ook wat iemand veracht. Wie de weg van God klein vindt, zal gemakkelijk onder de indruk raken van menselijke macht.

Daarom kondigt de HEERE een oordeel aan. Hij zal “de sterke en geweldige wateren der rivier” laten opkomen: de koning van Assyrië en al zijn heerlijkheid. Het beeld verandert ingrijpend. Eerst zijn er de rustige wateren van Siloah; nu komt een brede, woeste rivier. De Assyrische macht zal zich niet beperken tot een klein gebied. Zij zal over haar stromen gaan en haar oevers overschrijden.

Assyrië is in dit gedeelte geen zelfstandige macht die buiten Gods regering om handelt. De HEERE laat deze macht opkomen. Dat betekent niet dat Assyrië daardoor rechtvaardig handelt of dat geweld goedgekeurd wordt. Wel maakt de tekst duidelijk dat zelfs een vijandige wereldmacht uiteindelijk niet buiten Gods bestuur valt. De HEERE kan een macht gebruiken om Zijn oordeel uit te voeren. Dat is voor ons tegelijk ernstig en troostvol: ernstig, omdat God de zonde niet licht neemt; troostvol, omdat geen enkele macht Hem uit handen loopt.

De rivier trekt Juda binnen. Het land wordt overstroomd en het water stijgt “tot aan de hals”. Dat is een indringend beeld. Het volk wordt niet meteen volledig weggevaagd, maar verkeert wel in levensgevaar. Wanneer het water tot aan de hals staat, is er geen ruimte voor zelfvertrouwen. Men kan zichzelf niet meer redden. Alles wat men als zekerheid had beschouwd, blijkt ontoereikend.

Toch klinkt in vers 8 een opmerkelijke aanspreking: “o Immanuël!” Dat betekent: God met ons. Midden in de aankondiging van overstroming en oordeel klinkt de naam van Gods nabijheid. Die nabijheid betekent hier niet dat Juda geen moeite zal meemaken. God-met-ons betekent niet: geen bedreiging, geen verlies en geen correctie. Het betekent wel dat Gods volk in de nood niet aan zichzelf wordt overgelaten. Zelfs wanneer het water tot aan de hals komt, blijft de HEERE de God Die Zijn volk kent en vasthoudt.

De uitgestrekte vleugels van de Assyrische macht zullen de breedte van het land bedekken. Het beeld is dreigend: de vijand lijkt overal aanwezig. Geen gebied blijft buiten bereik. Juist daartegenover krijgt de naam Immanuël gewicht. De zichtbare macht van Assyrië is groot, maar zij is niet het laatste woord. Boven de dreiging staat de werkelijkheid van Gods aanwezigheid.

In vers 9 richt de profeet zich vervolgens tot de volken. Hij daagt hen uit om zich te verzamelen, zich te omgorden en plannen te maken. De herhaling “wordt verbroken” geeft kracht aan de boodschap. De volken mogen zich sterk voelen, maar hun kracht is begrensd. Zij kunnen zich voorbereiden en hun legers ordenen, maar zij staan niet boven God.

Vers 10 maakt dit concreet. Er kunnen beraadslagingen worden gehouden en plannen worden gemaakt. Er kunnen woorden worden gesproken en besluiten worden genomen. Maar wanneer God niet meegaat in die plannen, zullen ze niet bestaan. De reden wordt kort en beslissend

gegeven: “want God is met ons!” Dat is geen leus waarmee mensen zichzelf moed inspreken. Het is een goddelijke werkelijkheid. Gods aanwezigheid bepaalt uiteindelijk de uitkomst.

Dit gedeelte stelt ons voor een scherpe keuze. Verachten wij de stille wateren omdat ze te eenvoudig lijken? Dan zoeken wij zekerheid in wat sterk, zichtbaar en indrukwekkend is. Dat kan geld zijn, gezondheid, invloed, kennis, politieke macht of een zorgvuldig opgebouwd netwerk. Op zichzelf zijn zulke zaken niet verkeerd. Maar ze worden gevaarlijk wanneer ze de plaats innemen van het vertrouwen op God.

De stille wateren vragen om geloof. Geloof ziet niet alleen wat groot is, maar luistert naar Gods Woord. Geloof verwacht niet dat God altijd de dreiging wegneemt, maar vertrouwt Hem ook wanneer het water stijgt. De HEERE kan ons door een moeilijke weg leiden en tegelijk werkelijk met ons zijn. Zijn nabijheid blijkt niet uit een probleemloos leven, maar uit Zijn trouw te midden van de nood.

Voor een mannenvereniging biedt dit gedeelte een eerlijke spiegel. Waar zoeken wij rust wanneer de toekomst onzeker is? Hoe reageren wij wanneer Gods weg minder indrukwekkend lijkt dan de oplossingen die de wereld aanbiedt? En durven wij in onze gezinnen, gemeenten en onderlinge gesprekken te erkennen dat wij gemakkelijk vertrouwen op zichtbare zekerheden?

De slotwoorden richten onze blik opnieuw omhoog. De wereld kan plannen maken, en mensen kunnen elkaar met grote woorden geruststellen of bedreigen. Maar Gods raad staat boven iedere raad. Daarom is de kern van dit gedeelte niet alleen een waarschuwing tegen verkeerde keuzes. Het is ook een oproep tot vertrouwen. De HEERE is niet afwezig wanneer de rivier komt. Hij blijft de God Die spreekt, oordeelt, nabij is en regeert.

Gespreksvragen

1. Wat maakt de wateren van Siloah volgens u tot een passend beeld van Gods weg met Zijn volk?
2. Waarin blijkt dat het volk meer vertrouwen stelde in menselijke macht dan in de HEERE?
3. Welke betekenis heeft het beeld van de machtige rivier in dit gedeelte?
4. Wat leert vers 8 ons over Gods nabijheid in tijden van nood?
5. Waarom is het belangrijk dat Assyrië door de HEERE wordt laten opkomen?
6. Welke hedendaagse zekerheden kunnen voor ons de plaats van vertrouwen op God innemen?
7. Hoe voorkomt de naam “Immanuël” dat dit gedeelte alleen maar een dreigtekst wordt?
8. Wat betekent het praktisch om te leven vanuit de belijdenis: “God is met ons”?